

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Alexandrum deferret Pont. ab ope Bohemorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Martinus Episcopus, servus servorum Dei, Nobili viro, Alexandro, Lituania Duci, salutem & Apostolicam benedictionem.

Iam pridem fama vulgauerat, te Bohemos hereticos spe fouere, apertis auxilijs eos iuuaturum. Quod scelus de te viro prudentissimo, & probato iam Principe Catholico difficile creditu videbatur. Sed tamen scripsimus Nobilitati tuae, paterna charitate monentes, ut ab omni societate, coniunctione & federe hereticorum abstineres, & eosdem excluderes & priuares fiducia subuentionis tuae. Nunc vero per tuas litteras & nuncium, dispositionem tuam non dubiam nec obscuram, de inuadendo regno, & suscipiendo praedictos in protectionem tuam habemus. Intelligentes sententiam animi tui magno dolore commotus sumus. Videmus enim & manifeste comprehendimus te si hoc feceris, ultra periculum Fidei (quod est ante omnia declinandum) magnam & horribilem nouitatem, Christianitati nociuam moliri. Ex qua multo maior sanguinis Christiani effusio, & grauiora scandala, & crudeliora vulnera subsequerentur, quae ea sunt, quibus asseris hac via velle morderi. Nam nemini dubium est, quin Bohemi heretici, si fuerint a spe tui praesidij destituti, ad obedientiam Ecclesiae & recte viuendi normam, & ad cultum Dei facile reduci possent, uel sola necessitate compulsi, foretq; breui tempore consueti a tranquillitas, & deuota religio in regno Bohemia, hac funesta labe purgata. Qui si se viderint in protectionem tuam receptos, foueri atq; defendi, euidetur acriores, & contra Ecclesiam Dei instituta magis rebelles & pertinaciores in haeresi. Nec nos multum mouet, quod asseris, te velle eos hac conditione recipere, ut errore deposito, ad debitam Romanam Ecclesiam obedientiam reuertantur. Omnia enim faciunt & pollicentur tibi, ut te suis laboribus & erroribus immisceant, & incendium magis excitetur. Per hanc viam simulat a eorum redemptio, non posset non esse suspecta, per quam viam quarunt periculosa discordiam inter Principes Christianos seminare. Vi potentissimis Dominis inter sese decertantibus, Romano imperio perturbato, & tota Christianitate confusa, possent ipsi peccare licentius. Nec existimare debes, aliter euenire posse, si Bohemia regnum occupabis. Quod nullo modo per Electores Romani Imperij & Principes Almania tolerabitur, etiam tacente charissimo in Christo Filio Sigismundo Romanorum rege illustri. Nec huius regni existimatio tanta est, necesse debet apud consideratam prouidentiam, ut pro eo iurare velis hereticos, aliena per iniuriam occupare, & magnam Christianitatis partem nouo bello confundere & permiscere, cum diminutione tui honoris & fama, & certa ani-

mae tuae iactura. Quae etiam somnia ad votum succederent, diligentius cauenda essent. Quid enim proderit, etsi totum Mundum lucreris, anima vero tua detrimentum patiaris? Quod vero te asseris, non ampliandi domini cupiditate, sed sola hereticorum reducendorum causa, ipsos sub tuam defensionem recipere: nullo modo probari potest. Nam cum per Dei misericordiam Christianus Princeps existas, in causa fidei debes cum dispositione nostra & Ecclesiae, & nostro & Apostolicae Sedis Legato transmissa, & reliquis Christianis Principibus consentire, teque cum his iungere contra hereticos. Non pro ipsi te defensionem exhibendo, specialem viam querere eorum conversionis, quae hoc modo quaesita, sincera credi non potest. Sed qualemcumque ipsi animum habeant, sinceritati tuae qua inter Christianos huc usque probata est non conuenit, a communi consilio deuiare, & eos vlla speciali conuentione suscipere. Quod ne facias, tibi paterna dilatione consulimus, te monemus, hortamur, tibi que etiam praecipimus in virtute nominis Iesu Christi, quod est nomen super omnia nomina. Et si feceris, scito, te Deo omnipotenti, nobis & Ecclesiae (quam Deus non deseret) & Christiano nomini iniuriam facere, quam nec Deus ipse feret, sed veritas in periculum Capiti tui, & certam animae tuae damnationem. Nos vero qui Vicarius eius sumus in terris constitutus, in apice Apostolatus, ad conseruationem veritatis & fidei Christianae, dolenter & tamquam contra vitam nostram, sed necessario, contra te & quoscunque defensores hereticorum, auctore Domino procedimus, quia sic tenemur ex iniuncto nobis officio. Sed cum multa in diebus tuis opera digna feceris, pro amplificatione fidei sanctae, cogitare te non possumus, postremo te recte facta velle ambitione corrumpere, & tantis cladibus hominum causam dare. Quare fili dilecte, ab hac via ab hoc modo, ab hac opinione te retrahas, nec subsidia mittas hereticis: nec eorum venenosos pollicitationibus capiaris, quae tibi certe sunt ad instigationem Sathanae, ad inquinandam famam & fidelitatem tuam inuoluedo te nouis bellis & periculis, & effundendo sanguinem Christianum. Sed si salutem & reductionem Bohemorum consideras, sic ut debes, eos nullis tuis viribus protecos hortaris, ut ad praesatum Apostolicam Sedis Legatum, ad hoc specialiter destinatum a nobis, habentem plenam & liberam potestatem super omnibus in ista causa disponendi, mittant, & se humiliter submittant correctioni & dispositioni suae. A quo poterunt etiam ad nos cum securitate transmitti. Sed tu ante omnia caute diligenter, ne ipsos vlla conditione tuearis, quia certi sumus, quod a te destituti, statim humiliter se inclinabunt. Recreati autem per te, siens continuo deteriores. Quod si tu aliquo modo

inolo inductus, defensionem eorum suscipere promissisti: scio, te dare fidem hereticis, violatis iuris fidei sancta, non potuisse, & peccare mortaliter, si servabis: quod fidei ad in fidelem non potest esse ulla communicio. Ceterum postrema litterarum tuarum particula, per quam requiris, ut processus contra hereticos editos tollamus, vel suspendamus a tempore. Respondemus, hoc nullo modo fieri posse, de manifestis hereticis in sacro Constantiensi Concilio condemnatis, presertim cum sentiamus, communicio sensu Principum Alemania exercitum preparari ad confusionem eorum. Sed ut supra dixi, humiliter & sincere offerant se legato, qui causa & voluntate sua cognitis, diligentius de propinquo diligenter salutis sue consulat. Sed nobilitatem tuam iterum atque iterum admonemus, sequo obsecramus per misericordiam Jesu Christi, ut tantam stragem & calamitatem per te induci non velis, quantam necessario securam videmus in Christianis, si Bohemos hereticos suscipias defendendos. Datum Roma apud S. Petrum XII. Calend. Junij. Anno Pontificatus nostri Quinto.

His Pontificis precibus & mandato victus Alexander, revocato exercitu, Bohemos deseruit; Barones vero & nobiles Hussitar, spe sua frustrati, & impotentis Zisca dominationis perterriti, arma contra eum sumunt: quorum ille ad tria millia cecidit, & reliquos qui Pragam se receperant, obsedit: sed tandem Rokyzana potissimum, Hussitici Prædicantis operâ pax facta est. His liberatus periculis Zisca, exercitum in Austriam eduxit, ferro & incendijs quacumque ibat, grassatus, & foedissima immanis cuiusdam & Barbari furoris vestigia post se tamquam aliter Attila relinquens. Post multas tandem & continuas victorias, tam contra Sigismundum Regem quam Germaniæ Principes, qui auxilium Imperatori tulerant, obcentas (quas particulatim hoc loco enumerare nihil necesse est) quum iam de pace in Zisca quidam summum emolumentum (ut cui gubernatio totius regni, Ducatus insuper & magnam auri pondus à Sigismundo promissa fuerat) non sine Regiæ Maiestatis dedecore ageretur, peste tactus in itinere exspiravit: Mōstrum (Æneas inquit) detestabile, crudele, horridum, importunum, quod postquam manus humana conficere non valuit, digitus Dei extinxit. Ferunt illum morti vicinū iussisse cadaveri suo pellē detrahi, & ex ea tympanū fieri; nihil dubitare se inquitens, quamprimum tympani eius sonitum hostes audirent, statim fugam arrepturos. Magnum sane belli fulmen Ziscam fuisse, nemo res ab ipso gestas contemplantus negabit.

De eo Baptista Fulgofus sic loquitur. (a) Qui amissi in eo profusus luminis incommoda, atque ex alia parte rerum quas cæcus gessit, magnitudinem pensitare voluerit; tantum Hannibali Sertorioque altero tantum oculo captis, eum præpositurus est, quantum ipsi propter lumen ei qui profusus cæcus erat, proponendi viderentur. Hæc enim gloria, quæ ingens ac rara est, decessit, quod dum vixit, maximis prælijs victor, numquam ab hoste superatus fuit. Qui non minus cum Natura certasse videri debet, quam senier Marius aut Scæva. Nam quamquam grandes natu multique vulneribus debilitati essent, hominis tamen speciem servabant. A quibus tantum Joannes Zisca ob cæcitate abfuit, quantum à vivente mortuus. Neque enim inter videntes cæcus alius quam mortuus appellari potest. Hæc Fulgofus.

V. Mortui Ziscæ, cuius ductu hæreticorum res tam prospere successerant, memoriam Taboritæ tam superstitiose vel idololatrice potius coluerunt, ut eius effigiem in porta oppidi Taborienfis publice spectandam locarint, adstante Angelo, calicem manibus præferente. Quamvis autem tanti Ducis mors hæreticorum rebus multum incommodatura videretur; nihilo tamen segniore facti plerique Procopium quandam ducem elegerunt, qui Taboritarum nomine bellum deinceps gessit. Pars altera, hoc reiecto, Orphaos se appellavere, quasi Zisca tamquam Patris obitu, omni solatio orbati. Procopius ille cognomen Rasus dictus fuit, eo quod sacerdos fuisset: sed & Magni nomen deinde, ob multas res feliciter gestas, ei inditum fuit. Orbitæ quoque Bedricū quandam Moravum natione, itidem sacerdotem apostatam, ducem sibi elegerunt, qui Silesiam assiduis bellis afflixit, & non sine ipforum etiam Hussitarum stupore & destinatione, uxorem publice duxit. Tres hi duces dici sane vix potest, quanta vicinis regionibus damna intulerint, non villis tantum & pagis, sed multis etiam opulentis oppidis direptis, per ludibriū bellum se Philistæis & Idumæis facere dictitantes. Sic illi Catholicos appellabant, in quibus vexandis & ad intericionem, si possent, delendis nullum omnino quod vel severissimus umquam tyrannus excogitare poterit, crudelitatis genus prætermiserunt, nulla sexus, nulla status, nulla ætatis habitatio, cædibus in omnes promiscue sævientes.

Quin

a Lib. 3. de Fortitudine.